

Echo maakt het onzichtbare leren op de werkvloer zichtbaar

Een student loopt stage en krijgt 'even snel' feedback na een handeling. Een collega laat zien hoe je een lastige situatie met een cliënt de-escalereert. Of je merkt tijdens een overdracht dat je spanning voelt, omdat je het tempo (nog) niet bijhoudt. Het zijn geen lessen uit een boek, maar ervaringen die blijven hangen en die veel zeggen over professionele groei. Onderzoek naar werkplekleren laat zien dat een groot deel van het leren op het werk informeel is: het ontstaat in de praktijk, in het doen én in interactie met anderen. Juist leren van collega's, meekijken, proberen, feedback krijgen en reflecteren op ervaringen spelen daarin een grote rol. Tegelijkertijd zijn dit precies de momenten die in de waan van de dag vaak niet worden vastgelegd. Daardoor verdwijnen belangrijke leersignalen uit beeld: ze komen niet terug in reflectieverslagen, verdwijnen uit begeleidingsgesprekken en worden zelden benut om leerdoelen aan te scherpen.

TOM ADAMS, JORIS VAN OERS, CAS SLAATS

VAN ERVARING NAAR EIGENAARSCHAP

Waarom is dat belangrijk? Omdat leren pas echt waarde krijgt als je het herkent, duidt en verbindt aan je ontwikkeling. In onderwijs en organisaties is al langer bekend dat reflectie helpt om ervaringen om te zetten in

leren. Reflectie vraagt niet alleen om terugkijken, maar vooral om betekenis geven: wat gebeurde er, wat deed het met je, wat zegt dit over je handelen, en wat neem je mee naar een volgende situatie?

Die stap van 'ik maakte iets mee' naar 'dit leert mij iets over mijn vakmanschap', maakt informeel leren zichtbaar én bruikbaar. Het versterkt zelfsturing: professionals leren bewuster doelen stellen, keuzes maken en hun eigen leerproces monitoren, een kernidee in onderzoek naar zelfregulerend leren.

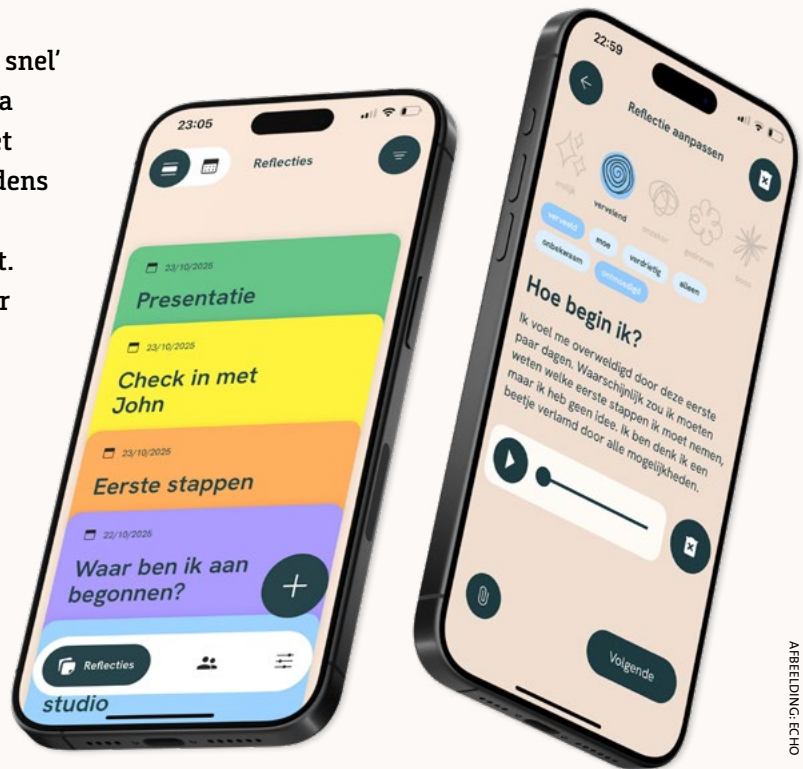
Een extra dimensie is emotie. We onthouden gebeurtenissen die iets met ons dóen vaak levendiger, en emoties beïnvloeden aandacht,

motivatie en geheugen: allemaal bouwstenen van leren.

Wie stilstaat bij gevoel, reflecteert doorgaans dieper: niet alleen op wat je deed, maar ook op waarom je zo reageerde en wat je nodig hebt om te groeien.

WAT ECHO DOET: TOEVALLIGE MOMENTEN OMZETTEN IN LEERMOMENTEN

Precies daar sluit Echo op aan. Echo is een app die studenten en professionals helpt om betekenisvolle leermomenten uit de praktijk te herkennen, kort vast te leggen en vervolgens doelgericht te gebruiken in leerwerktrajecten, binnen onderwijs én beroepspraktijk.

AFBEELDING: ECHO

De werking is bewust eenvoudig. Bij het openen van de app verschijnt één kernvraag: ‘Wat was voor jou vandaag een belangrijk leermoment?’ Zo’n moment kan van alles zijn: een werктаak die je voor het eerst zelfstandig uitvoert, een observatie van voorbeeldgedrag, een lastig gesprek, een conflict, of een onverwachte tip bij de koffieautomaat. Die eenvoud is geen toeval: juist omdat informeel leren zich spontaan aandient, moet vastleggen laagdrempelig blijven.

DRIE EXTRA ELEMENTEN

Echo voegt daar drie elementen aan toe die in de praktijk het verschil maken.

1. Ten eerste helpt de app om leermomenten te verbinden aan eigen leerdoelen of leervragen. Daarmee ontstaat overzicht: je ziet in je logboek en tijdlijn niet alleen wat je meemaakt, maar ook hoe het past binnen je ontwikkeling.
2. Ten tweede maakt Echo het sociaal. Gebruikers kunnen hun profiel koppelen aan coach(es), begeleider(s), collega’s of medestudenten en zo een kleine leergermeenschap vormen waarin je (waar passend) ervaringen kunt delen en elkaar kunt volgen. Dit sluit aan bij inzichten over leren als sociale participatie: vakmanschap ontwikkel je niet alleen, maar in wisselwerking met anderen en met de praktijk waarin je samenwerkt.
3. Ten derde is er aandacht voor emotie: bij ieder ervaringsmoment kies je een emotie (met sub-emoties). Dat klinkt klein, maar het brengt vaak een groot gesprek op gang: waarom raakte dit je, wat zegt dit over je rol, je grenzen, je professionele identiteit?

Een belangrijk effect is dat informele ervaringen een plek in krijgen in reflecties, interviews en begeleidingsgesprekken, waardoor het leren op de

werkvloer beter aansluit op formele leeruitkomsten. En omdat die vastlegging gestructureerd is, kan de output bruikbaar worden voor portfolio’s en vormen van erkenning. Dat raakt aan een bredere beweging: in Europa wordt nadrukkelijk ingezet op micro-credentials die leeruitkomsten van kleinere leerervaringen kunnen aantonen en inzichtelijk maken voor de arbeidsmarkt.

DE VOLGENDE STAP: EEN AI-BRUG TUSSEN PRAKTIJK EN CURRICULUM

In een komende update ontwikkelt Echo een slimme laag: een AI-gestuurde module die werkplekervaringen automatisch helpt koppelen aan formele leerdoelen en kennis uit een opleiding of organisatie. Technologisch wordt daarbij aangesloten bij Retrieval-Augmented Generation (RAG), een benadering die een taalmodel laat werken met een afgebakende, gecontroleerde set bronnen (bijvoorbeeld opleidingsdocumenten en gevalideerde kennisbanken), in plaats van ‘vrij’ op internetkennis te leunen.

Wat levert dat op? Niet alleen een registratie van wat iemand meemaakte, maar ook directe duiding: welke leeruitkomsten passen hierbij, welke concepten of methodes helpen om dit te begrijpen, en welke verdiepende bronnen zijn relevant. In onderzoek naar RAG wordt juist die combinatie van ophalen en genereren gezien als een manier om AI-uitkomsten beter te gronden in betrouwbare kennisbronnen.

Daarnaast wordt in Echo gewerkt met de mogelijkheid om ervaringen te labelen met skills via CompetentNL, de nationale standaard die skills koppelt aan beroepen en aan mbo-(deel)opleidingen, certificaten en praktijkverklaringen.

Daarmee kan Echo helpen om het

gesprek over ontwikkeling concreter te maken: niet alleen ‘ik heb iets geleerd’, maar ook ‘welke vaardigheid heb ik ontwikkeld, en waar zie je dat aan?’.

DE SUCCESFACTOR ZIT IN DE INBEDDING

Een app alleen verandert nog geen leercultuur. De meerwaarde van Echo ontstaat vooral wanneer teams het gebruik bewust verbinden aan bestaande begeleidingsmomenten: reflectie-opdrachten, stage- en voortgangsgesprekken, intervisie of werkbegeleiding. Onderzoek naar reflectie benadrukt juist het belang van intentionele inbedding: reflectie werkt sterker als het een herkenbare plek krijgt in het leerprogramma en in de professionele dialoog.

ECHO HELPT OM BETEKENISVOLLE LEERMOMENTEN UIT DE PRAKTIJK TE HERKENNEN

Als die inbedding lukt, verandert er iets fundamenteels: toevallige ervaringen worden geen losse flitsen meer, maar bouwstenen van vakmanschap. Echo maakt zichtbaar wat anders verdwijnt en helpt studenten en professionals om dat leren te erkennen, te verdiepen en mee te nemen naar de volgende stap.

JORIS VAN OERS EN CAS SLAATS ZIJN ‘LEAD DEVELOPERS’ VAN ECHO. TOM ADAMS IS ALS ONDERZOEKER AAN DIT INITIATIEF BETROKKEN.

BRON: THISISECHO.APP

Meer informatie over Echo via tom@thisisecho.app, de website www.thisisecho.app en [LinkedIn](#)